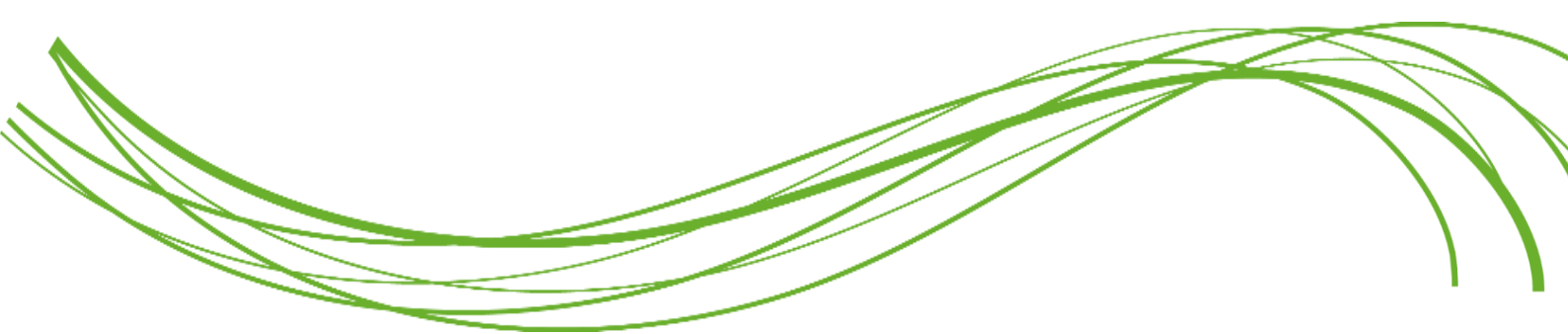

Likabehandlingsplan

I likabehandlingsplanen ingår skollagens krav på en årlig plan mot kränkande behandling och diskrimineringslagens krav på en likabehandlingsplan mot diskriminering och trakasserier.

Matfors skola

Ansvarig: Rektor Björn Melander
Gäller från 2020 till 2021

NOLLTOLERANS

1 Bakgrund

Det råder ett absolut förbud för alla att kränka, diskriminera eller trakassera elever. All personal har handlingsplikt och skyldighet att utreda och vidta åtgärder.

2 Syfte

Syftet med en likabehandlingsplan är att elever ska skyddas mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.

3 Det främjande arbetet för verksamhetens långsiktiga mål. Skolans vision/helhetssyn

Vårt långsiktiga mål är att skapa en skola där alla elever och vuxna känner sig trygga. Alla elever och personal jobbar för en likvärdig skola där man oavsett kön/könsidentitet, etnisk tillhörighet, religion, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder mår bra och kan utvecklas utifrån Lgr 11:s kunskapsmål.

KARTLÄGGNING

4 Utvärdering av tidigare plan

Kartläggningsmetoder:

Utvärdering i alla personalgrupper. Elevenkät eller elevsamtal i alla årskurser med extra tyngd på områdena trygghet och stress, samt material från elevhälsosamtal i fsk-klass, åk 4 och åk 7. Noggrann återkoppling sker från skolhälsovården, till samtliga berörda efter hälsosamtal.

Områden som berörts i kartläggningen

I kartläggningen i år låg mest fokus på dessa områden: attityd och språk, trygghet under skoldagen, tillgänglig lärmiljö, stress, motivation och otrygga platser.

5 Slutsatser av årets kartläggning gällande risk för inslag av diskriminering eller kränkande behandling

Även under detta läsår känner i princip alla elever sig trygga på Matfors skola och trivs bra. Eleverna anser att de har kamrater att umgås med och vuxna att tala med. I princip alla elever vet även vem de ska vända sig till om de själva eller någon kompis blir utsatt för kränkning, utanförskap eller illabehandling. Eleverna önskar fortfarande att det finns fler vuxna ute på rasterna och i korridorerna på högstadiet. Även förskoleklass eleverna är trygga, men kan tycka att multiarenan är en lite otrygg plats. De barnen tycker att det är bra med faddrar. Även elever i åk 1-3 tycker att multiarenan kan vara en otrygg plats. I åk 6 framkommer det att vissa elever ser matsalen som en otrygg plats. De yngre eleverna på högstadiet kan tycka att toaletterna känns osäkra då man kan låsa upp utifrån, samt att det är otryggt vid skåpen där det finns äldre elever, men tycker framförallt att omklädningsrummen är en otrygg plats. I alla årskurser på högstadiet finns det elever som tycker att omklädningsrummen är en otrygg plats, där man är rädd för att bli fotograferad i smyg eller bestulen. Även i åk 4 framkommer det oro för att duscha efter gymnastiken då äldre elever inte följer mobilreglerna. Även matsalen

upplevs av vissa elever som en otrygg plats då det är trångt där. Elever på mellanstadiet uttrycker att avskaffandet av matzoner har gjort att man inte vet var man ska sitta. Överlag ser vi att språkbruket fortfarande behöver jobbas med. På högstadiet tycker dock eleverna att det har blivit bättre. Även åk 4 ser att det blir bättre. På vissa plaster är språkbruket sämre än andra platser, såsom vid multiarenan. Vad gäller stress är många elever på högstadiet stressade pga mycket läxor och prov. Även i en av sexorna upplever eleverna stress av samma orsak.

Det eleverna önskar är:

- Färre läxor och prov, bättre utspridning över tid, samt information i god tid (åk 7-9)
- Längre lektioner, färre läxor, sprida ut prov(åk 4-6)
- Fler vuxna i korridorerna (åk 7-9)
- Fler vuxna ute på raster (åk F-3)
- Bättre språkbruk (åk 6-9, åk 3)

6 Slutsatser av årets kartläggning trivsel och trygghet

I princip alla elever känner sig trygga på Matfors skola. Eleverna anser att de har kamrater att umgås med och vuxna att tala med. Eleverna önskar dock att det finns fler vuxna ute på rasterna. Även förskoleklass eleverna tycker att de stora barnen på skolan är snälla men det framkommer också att ”storbarnen ibland säger fula ord”. Redan från åk 6 ser vi att eleverna är stressade över prov och läxor.

Det eleverna önskar är:

- Matzoner i matsalen i åk f-6
- Fler vuxna i korridorerna
- Fler vuxna ute på rasterna
- Säkrare toaletter på Tegelbyggnaden
- Mobilfredade omklädningsrum
- Minskad stress (prov och läxor)
- Tydliga åtgärder vid regelbrott under hela skoldagen

7 Mål för arbetet kommande år utifrån kartläggningen

Under höstterminen 2020 kommer skolan att fortsätta och utöka faddersystem mellan årskurser. Inför skolstart hösten 2020 sitter all skolpersonal i sina fadderkonstellationer och planerar upp fadderverksamheter för läsåret. Rastvärds- och bussvärdsschema kommer att organiseras med målsättningen heltäckande vuxennärvaro. För att eleverna ska känna sig ännu tryggare på rasterna kommer åk f-6 personal att under hösten fördjupa sig i hur vi vuxna ska agera ute för att vara så tillgängliga som möjligt.

När det gäller matzoner i skolans matsal har inte hela skolan samma önskemål. För att ändå skapa en tryggare miljö för eleverna i åk f-6 har eleverna bestämt bord i matsalen, men inga matzoner. För att detta ska fungera kommer skolan att försöka styra de yngre eleverna till en del av matsalen och de äldre till en annan del.

Under detta läsår kommer det att vara fortsatt hög vuxennärvaro i storklassrummet. Vad gäller stress i skolarbetet kommer vi i fortbildningssammanhang under läsåret 2020/2022 att fördjupa oss i alternativa former för bedömning och formativ bedömning för att minska provstressen hos eleverna. För att skapa ännu tryggare omklädningsituationer vad gäller

mobiltelefoner och risk för fotografering har mentorerna på högstadiet haft noga genomgång med alla elever i skolstarten. Idrottslärarna kommer också att tydligt gå igenom vad som gäller i omklädningsrummen. Scheman kommer att ses över vad gäller blandningen av yngre och äldre elever i omklädningsrummen för att skapa en tryggare mobilfredad miljö.

Likabehandlingsgruppen kommer under hösten 2020 att vidareutveckla skolans aktiviteter som är kopplade till diskrimineringsgrunderna.

8 Insatser och åtgärder för det främjande arbetet utifrån kartläggningen

De positiva förutsättningarna på Matfors skola är att många barn är trygga. Vi vill fortsätta att skapa en trygg miljö där vi ser och lyssnar på alla elever och där vi har en tydlig struktur i klassrummen, tydliga ramar och regler och där vi samtalar om individens egna ansvar. På skolan samtalar vi också om att alla är värdefulla och lika mycket värda. I ett led att skapa en tryggare miljö arbetar vi med nyskapade värderingsaktiviteter utifrån diskrimineringsgrunderna.

Dock framkommer det i kartläggningarna att ett dåligt språkbruk och muntliga kränkningar fortfarande förekommer. Viktigt för att främja ett kränkande språkbruk är att vi vuxna använder ett vårdat språk och att vi är förebilder. Deltagarna i skolans likabehandlingsgrupp ansvarar för att arbetslagen för diskussioner om normer, attityder och likabehandling. På mentorstid och klassråd/elevråd ska det vara regelbundna diskussioner om normer, attityder och hur goda relationer kan vårdas. Dessa insatser är kopplade till slutsatsen att det fortfarande finns elever som upplever att det finns ett fult språkbruk och muntliga kränkningar. Målet på skolan är att förstärka respekten för allas lika värde.

9 Insatser och åtgärder för det förebyggande arbetet utifrån kartläggningen

På Matfors skola är många barn trygga, dock kan muntliga kränkningar och ett fult språkbruk förekomma. För att motverka att dessa faktorer kan leda till diskriminering, trakasserier och kränkande behandling kommer vi att fortsätta att ha bussvärdar, rastvärdar och personal i storklassrummet. Det är viktigt att vi vuxna påtalar när vi hör icke lämpliga ord och uttryck. Genom att skolan på mentorstid, klassråd/elevråd regelbundet kartlägger elevernas trivsel samt deras uppfattning om förekomsten av diskriminering, trakasserier och kränkande behandling så avvärjer vi riskerna för att elever utsätts för dessa negativa handlingar. I likabehandlingsgrupp och arbetslag kommer vi regelbundet att analysera dessa kartläggningar för att identifiera risker för diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Utifrån de identifierade riskerna formulerar vi konkreta och uppföljningsbara mål regelbundet under året. Matfors skola kommer i under läsåret att fokusera på stress i skolarbetet och språkbruk, samt hur vi skapar en helt mobilfredad skola.

10 Handlingsplan utifrån kartläggningen

Vårt mål under läsåret 2020-2021 är att minska kränkande språkbruk samt fördjupa oss i hur vi kan minska stressen för eleverna, samt skapa en helt mobilfredad skola. Vi utvärderar de insatser som görs under höstterminen i januari 2021. För beskrivning av insatser se punkten ovan. Ansvarig för åtgärden är biträdande rektor Gisela Annerstedt.

11 Kompetensutvecklingsplan

Vår kompetensutveckling på skolan består av att all personal ska arbeta med ledarskap i klassrummet, trygghet och studiero samt betyg och bedömning i grupper ledda av förstelärarna. Ansvarig för åtgärderna är rektor Björn Melander.

FRÄMJANDE ARBETE

12 Mål och åtgärder för det främjande arbetet kopplat till diskrimineringslag och skollag

Kön/könsidentitet

- Talutrymme för alla oavsett kön
- Blandade grupper
- Samma material och aktiviteter för alla oavsett kön
- Samma regler oavsett kön
- Tänka på hur vuxna uttrycker sig för att inte hamna i traditionella könsroller
- Utmana eleverna att i lekar inte fastna i könsstereotypa roller Genom böcker, film, samtal och drama uppmärksamma heteronormativa perspektiv när man pratar om familjer
- Att alltid tänka på att vi ska uttrycka oss könsneutralt i olika frågor

Etnisk tillhörighet

- Samtal om att alla lika värda
- Samtal om normer och värden
- Vi normaliserar olika sorters mat och att vi har olika sorters kläder
- Barn från andra kulturer får berätta om sin kultur
- Anställa människor från andra kulturer

Funktionsnedsättning

- Att skolan skapar en fysisk miljö som är anpassad för alla

13 Elevers delaktighet i likabehandlingsarbetet

Eleverna har i alla klasser fått en tydlig genomgång av likabehandlingsplanen och vad den står för. Eleverna har varit delaktiga i elevenkät och elevsamtal under läsåret.

14 Vårdnadshavares kännedom

Likabehandlingsplanen ska gås igenom på föräldramöten i varje årskurs.

15 Kontaktperson

Vid händelse kontaktas klasslärare och mentor i första hand.

Namn och telefoner till personer på skolan som elev och vårdnadshavare kan vända sig till vid upptäckt eller upplevelse av utsatthet:

F-6

Skolsköterska Ulrika Sundin: 070-2962800

Specialpedagog Johanna Agrell: 073-2707864

Kurator Tony Johnson: 070-1836677

7-9

Skolsköterska Kristina Rydin Skölving: 070-2691500

Specialpedagog Annika Jansson: 070-1835329

Kurator Tony Johnson: 070-1836677

16 Rutiner för akuta situationer

Policy

Det råder nolltolerans mot mobbning och kränkande behandling på skolan.

Definitioner se under punkt 19.

Rutiner för att tidigt upptäcka trakasserier och kränkande behandling

Rastvärdsschema, bussvärd, pedagogiska måltider i matsalen och mentorstid.

Personal som elever och föräldrar kan vända sig till

Klasslärare och mentorer i första hand

Rektorer

Skolsköterskorna, specialpedagog och/ eller skolkurator

Samtliga nås via skolans expedition på telefonnummer 060-192855

17 Rutiner för att utreda, åtgärda och dokumentera när elev kränker

1. Händelse uppstår och hanteras av den vuxne som upptäcker händelsen. Kontakt med mentor/klasslärare vid behov.
2. Om mentor får information om händelse, följs detta upp i syfte att lösa situationen genom att mentor(er) för samtal med berörda elever tillsammans. Vårdnadshavare kontaktas vid behov.
3. Om händelsen är av enstaka karaktär och man inte anser att det föreligger misstanke om mobbning, kränkande behandling eller trakasserier avslutas ärendet.
4. Om misstanke finns, eller elev upplever att det föreligger mobbning, kränkande behandling eller diskriminering, eller om det har inträffat tidigare kontaktas rektor. "Lisa" fylls i och skickas till rektor, som anmäler till huvudmannen. Mentor/klasslärare genomför samtal tillsammans med berörda elever och deras vårdnadshavare, samt rektor alt. representant(er) från elevhälsoteamet.

Vid mötet sker

Överenskommelse med de inblandade om hur situationen ska lösas.

Obligatoriskt datum för uppföljning bokas med de inblandade.

Mötet dokumenteras med blankett (se bilaga 1). Blanketten lämnas till rektor och EHT.

5. Vid uppföljningsmötet

Utvärderas hur situationen varit sedan föregående möte, nuläge samt tidigare åtgärder.

Mötet dokumenteras med blankett (se bilaga 2). Blanketten lämnas till rektor och EHT.

6. a Situation löst - ärendet avslutas.
6. b Mobbingen, diskrimineringen eller kränkningarna har fortsatt.
Nya åtgärder beslutas.
Nytt uppföljningsmöte bokas.
7. **Om mobbingen, diskrimineringen eller kränkningarna fortsätter eller är grova beslutar rektor om sociala myndigheter och/ eller polis ska kopplas in.**

18 Rutiner för att utreda, åtgärda och dokumentera när vuxen kränker eller diskriminerar elev

I dessa ärenden kontaktas rektor direkt och denne håller i utredning, uppföljning, dokumentation och åtgärder.

19 Begreppens innebörd

Diskriminering: direkt- och indirekt

Diskriminering är när skolan på osakliga grunder behandlar en elev sämre än andra elever och behandlingen har samband med diskrimineringsgrunderna kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.

Diskriminering kan vara antingen direkt eller indirekt.

Med direkt diskriminering menas att en elev missgynnas och det har en direkt koppling till någon av diskrimineringsgrunderna. Ett exempel kan vara att en flicka nekas tillträde till ett visst gymnasieprogram med motiveringen att det redan går så många flickor på just detta program.

Indirekt diskriminering sker när en skola tillämpar en bestämmelse eller ett förfaringsätt som verkar vara neutralt, men som i praktiken missgynnar en elev på ett sätt som har samband med diskrimineringsgrunderna.

Om exempelvis alla elever serveras samma mat, kan skolan indirekt diskriminera de elever som av religiösa skäl eller på grund av allergi behöver annan mat.

Trakasserier och kränkande behandling

Trakasserier definieras i diskrimineringslagen som ett uppträdande som kränker en elevs värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna. (Jämför kränkande behandling nedan.)

Det kan bland annat vara att man använder sig av förlöjligande eller nedvärderande generaliseringar.

Det gemensamma för trakasserier är att de gör att en elev eller en student känner sig förolämpad, hotad, kränkt eller illa behandlad.

Kränkande behandling

Kränkande behandling definieras i skollagen som ett uppträdande som kränker en elevs värdighet, men som inte har samband med någon av diskrimineringsgrunderna.

Gemensamt för trakasserier och kränkande behandling är att det handlar om ett uppträdande som kränker en elevs värdighet. Några exempel är behandling som kan vara slag, öknamn, utfrysning och kränkande bilder eller meddelanden på sociala medier (till exempel Facebook).

Både skolpersonal och elever kan agera på ett sätt som kan upplevas som trakasserier eller kränkande behandling.

Sexuella trakasserier

Trakasserier kan också vara av sexuell natur. De kallas då för sexuella trakasserier.

Det kan handla om beröringar, tafsningar, skämt, förslag, blickar eller bilder som är sexuellt anspelade. Det kan också handla om sexuell jargong. Det är personen som är utsatt som avgör vad som är kränkande.

Repressalier

Personalen får inte utsätta en elev för straff eller annan form av negativ behandling på grund av att eleven eller vårdnadshavaren har anmält skolan för diskriminering eller påtalat förekomsten av trakasserier eller kränkande behandling. Det gäller även när en elev, exempelvis som vittne, medverkar i en utredning som rör diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling.

Diskrimineringsgrunderna

Kön

Med kön avses enligt diskrimineringslagen att någon är kvinna eller man.

Könsidentitet eller könsuttryck(HBTQ)

Med könsöverskridande identitet eller uttryck avses enligt diskrimineringslagen att någon inte identifierar sig som kvinna eller man eller genom sin klädsel eller annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön. Diskrimineringsombudsmannen har valt att använda sig av begreppen könsidentitet eller könsuttryck eftersom lagens begrepp könsöverskridande identitet eller uttryck signalerar att det som skyddas är en avvikelse från ”det normala”.

Diskrimineringsgrunden ska inte förväxlas med grunden sexuell läggning. Transpersoner kan vara såväl homo-, bi- som heterosexuella.

Etnisk tillhörighet

Med etnisk tillhörighet menas enligt diskrimineringslagen nationellt eller etniskt ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande.

Alla människor har en etnisk tillhörighet. En person som är född i Sverige kan vara rom, same, svensk, kurd eller något annat. En och samma person kan också ha flera etniska tillhörigheter.

Religion eller annan trosuppfattning

Diskrimineringslagen definierar inte religion eller annan trosuppfattning. Enligt regeringens proposition (2002/03:65) bör endast sådan trosuppfattning som har sin grund i eller samband med en religiös åskådning som till exempel buddism eller ateism omfattas av diskrimineringskyddet. Andra etniska, politiska eller filosofiska uppfattningar som inte har samband med religion faller utanför.

Funktionsnedsättning

Med funktionshinder menas i diskrimineringslagen varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga som till följd av en skada eller sjukdom fanns vid födelsen, har uppstått därefter eller kan förväntas uppstå.

DO använder sig av Handisams beteckning funktionsnedsättning – inte funktionshinder eftersom hindren finns i samhället, inte hos personen.

Sexuell läggning

Med sexuell läggning avses enligt diskrimineringslagen homosexuell, bisexuell eller heterosexuell läggning.

Ålder

Med ålder menas enligt diskrimineringslagen uppnådd levnadslängd.

Skyddet mot åldersdiskriminering omfattar alla, unga som gamla.

Åldersnormen kan se olika ut i olika sammanhang, men generellt drabbas yngre och äldre av diskriminering på grund av ålder. Skyddet gäller alltså även i skolan.

Det är dock tillåtet att särbehandla på grund av ålder, till exempel om särbehandlingen är en tillämpning av skollagen.

20 Skolans ordningsregler med konsekvenser

Matfors skolas trivselregler

För att vi ska känna oss trygga, må bra och ha fokus på lärandet gällande nedanstående regler:

På Matfors skola:

- visar vi hänsyn och respekt för varandra
- bidrar vi till att skapa arbetsro
- är vi aktsamma om skolmiljön

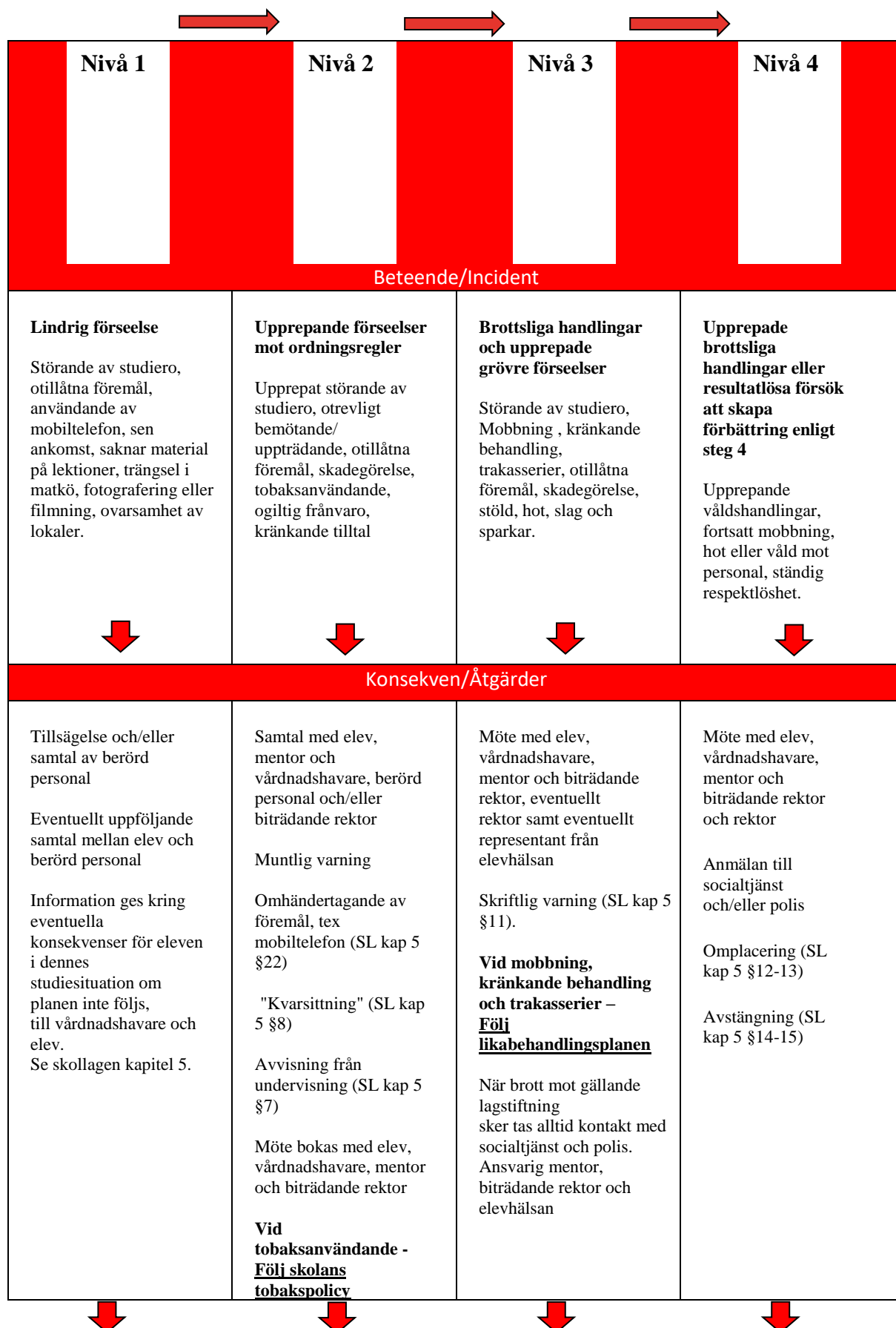
Det innebär att vi:

- är ärliga, talar sanning samt står för det vi gör
- gör vårt bästa för att vara en bra vän och ställer upp när andra behöver vår hjälp
- bemöter varandra med vänlighet och hänsyn samt använder oss av ett vårdat språk
- är delaktiga i ansvaret att ingen mobbing eller annan kränkande behandling förekommer på vår skola
- håller en låg samtalston och bidrar till en lugn arbetsmiljö i både klassrum samt korridorer
- kommer i tid till lektioner och har med oss rätt material
- lämnar mobilen till läraren när vi går in i klassrummet
- tar av oss ytterkläder i klassrummet
- tar av oss mössor, kepsar och ytterkläder i skolrestaurang

- är rädda om skolans material samt hjälps åt att hålla skolan snygg, hel och ren, både inne och ute på skolgården
- tillsammans arbetar för att förbudet mot droger efterföljs
- håller skolgården fri från cykel- och mopedtrafik. Parkering sker på anvisad plats

Om Matfors skolas trivselregler inte följs använder vi vår **åtgärdstrappa**, se nästa sida.

Åtgärdsstrappa – Matfors skola

Ansvar och dokumentation			
<p>Den som upptäckt incidenten/överträdelsen ansvarar för att dokumentera detta och vidarebefordra till mentor och rektor. I dokumentationen ska finnas en tydlig och konkret beskrivning av kränkningen/överträdelsen, vid vilken tidpunkt, var händelsen ägt rum samt vilka personer som var involverade.</p>	<p>Dokumentation - anledning till mötet, överenskommelser (Mentor)</p> <p>Uppföljning och återkoppling, datum och ansvarig</p> <p>Mentor informerar vårdnadshavare och bokar tid för möte</p> <p>Mentor och/eller undervisande lärare utreder tillsammans med elevhälsan behov av extraanpassningar och/eller särskilt stöd. Samråder med skolledning i de fall det behövs. Mentor eller berörd personal ansvarar för dokumentationen och uppföljning.</p>	<p>Dokumentation - anledning till mötet, överenskommelser, åtgärder (Bitr rektor)</p> <p>Uppföljning och återkoppling, datum och ansvarig</p> <p>Biträdande rektor kontaktar vårdnadshavare och bokar tid för möte</p>	<p>Dokumentation - elevstödmöte - anledning till mötet, åtgärder (Bitr rektor)</p> <p>Uppföljning och återkoppling, datum och ansvarig</p> <p>Rektor kontaktar vårdnadshavare och bokar tid för möte</p>

Elever som utmanar i verksamheten
<p>Rektor ska se till att utreda orsaken om en elev vid upprepade tillfällen stör ordningen, uppträtt olämpligt eller om eleven gjort något allvarigare. Skolan ska samråda med elevens vårdnadshavare i utredningen.</p>
Kontakt med vårdnadshavare
<p>Det är i första hand mentor som har kontakt med vårdnadshavare, tex hemringning. Om annan undervisande lärare vill kontakta hemmet ska avstämning med mentor göras. Vårdnadshavare kan också ombedas att närvara under skoldagen.</p>
Disciplinära åtgärder
<p>Lärare har vissa disciplinära befogenheter mot olämpligt uppträdande och mindre förseelser, till exempel när elever är stökiga och stör undervisningen</p> <p>Avvisning från klassrummet och kvarsittning</p> <p>Om en elev stör undervisningen får läraren visa ut eleven från undervisningslokalen, och också bestämma att en elev ska stanna kvar i skolan utanför ordinarie schematid. Undervisande lärare är ansvarig för eleven vid "utvisning" och eleven får inte registreras som ogiltigt frånvarande vid lektionen. Eleven ska stanna utanför klassrummet eller hos rastvärdarna - om eleven avviker från dessa ges ogiltigt frånvaro.</p>
Muntlig varning
<p>En muntlig varning ska innehålla information om vad som händer om eleven inte ändrar sitt beteende. Ex. kvarsittning, avvisning från undervisningen m.m.</p>

Skriftlig varning

När utredningen är klar får rektorn besluta att ge eleven en skriftlig varning, som ska innehålla information om vad som händer om eleven inte ändrar sitt beteende.

Tillfällig omplacering

Rektor får i vissa fall tillfälligt flytta en elev till en annan undervisningsgrupp, eller till en annan plats inom samma skolenhet, eller flytta till en annan skola.

Avstängning

Rektor eller huvudmannen kan, under vissa förutsättningar, stänga av en elev från skolans verksamhet. Rektor får besluta att stänga av en elev exempelvis för att man på skolan ska klara av en mycket jobbig situation. Det kan handla om att grovt våld har förekommit på skolan och skolan måste göra anmälan till polisen och Arbetsmiljöverket. Skolan måste kanske ta kontakt med vårdnadshavare och ge stöd till såväl lärare som andra elever. Avstängning får göras högst en vecka och max två gånger per termin.

Tre krav ska vara uppfyllda för att rektorn, helt eller delvis, ska kunna stänga av en elev:

- **Det är nödvändigt med hänsyn till andra elevers trygghet och studiero**
- **Andra åtgärder har inte haft någon effekt. Det finns tillfällen när rektor kan stänga av en elev utan att ha prövat andra åtgärder först.** Det kan exempelvis vara om eleven har begått ett allvarligt brott mot en annan elev eller en lärare.
- **Eleven ska erbjudas kompensation för missad undervisning**

Skadegörelse

Vid skadegörelse kan eleven få ersätta skadan genom att betala kostnaden för det som förstörts. Skolan kontaktar hemmet för hur detta ska ske.

Graden av allvar i situationen kan göra att ett steg hoppas över
Vid misstanke om att barn far illa sker anmälan till socialtjänsten
Vid misstanke om brott kontaktas polisen för rådgivning